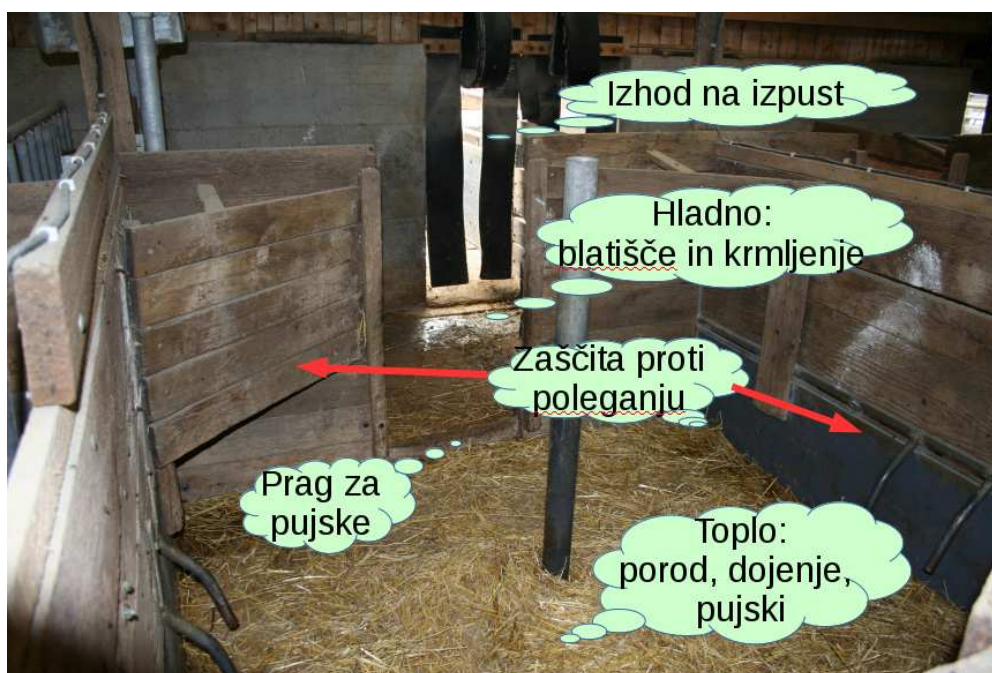

Uhlevitev plemenskih svinj

Za uhlevitev plemenskih svinj so primerni hlevi, podobni hlevom v sodobni reji, svinje pa nam bodo hvaležne, če jim namenimo nadstandardno uhlevitev. V prasilišču so lahko svinje proste (slika 4). Kotci s prostimi svinjami so večji (min. $7,5\text{ m}^2$), kotce opremimo z zaščitami proti poleganju pujskov. Kotec naj bi bil strukturiran: v predelu, kjer svinja doji, naj bi bilo topleje zlasti prve dni po rojstvu pujskov, v predelu za krmljenje in blatenje pa hladneje.

Slika 4: Prasitveni kotec s prosto svinjo

Dobrodošli so tudi izpusti, prehod pujskov pa reguliramo s višino pragov in posebnimi odprtini. V prasitvenem kotcu naj bi imeli možnost fiksacije svinje in priprtja pujskov, kadar so potrebni veterinarski posegi ali rutinska rejska opravila. V kotcih s prostimi svinjami, zlasti slabših izvedb, so lahko povečane izgube pujskov, težje pa je izvajati prestavljanje pujskov. Rešitev vidimo v kotcih s prasitveno košaro, ki jo je mogoče razpreti, ali rezervnem klasičnem kotcu s košaro za ukleščenje svinje. V prasitvenem kotcu moramo urediti zaprto gnezdo, ki ga lahko ogrevamo. Po 14-ih dneh je možno svinje združevati v skupinski kotec za doječe svinje. Skupinski prasitveni kotci s separeji (slika 5) za posamezne svinje se do sedaj še niso dobro obnesli tako iz vidika preživetja pujskov kot oskrbe.

Slika 5: Skupinski kotec v prasilišču z 8 separeji za posamezno svinjo in gnezdo

Odstavljene in breje svinje naj bi uhlevili v skupine (slika 6). Priporočajo se hlevi z zunanjo klimo, kotci naj bi imeli nadstandardno površino z možnostjo nastiljanja. Zaradi restriktivnega krmljenja je priporočeno dodajanje slame ali druge voluminozne krme. V pripustišču ali skupnem oddelku za odstavljene in breje svinje naj bi imeli možnost priprtja svinj. Tudi dve svinji sta že skupina, ko morajo biti v kotcu izpolnjeni minimalni standardi glede površine, dolžine stranic, kakovosti tal idr. V kotcih za manjše skupine so lahko svinje utesnjene kljub temu, da kotci pravzaprav izpolnjujejo minimalne standarde. Rešitve so lahko v dinamični skupini, kjer svinje redno dodajamo in odvezujemo pred pravitvijo, ali individualni uhlevitvi. Pri individualni uhlevitvi zagotovimo socialne stike z drugimi prašiči z rešetkastimi pregradami med posameznimi kotci. Površina kotca ni predpisana, zahtevano je le, da svinja nemoteno vstaja, lega in se obrača. Za individualni kotec naj bi računali vsaj $3,5 \text{ m}^2$. Proti mrazu lahko svinje ščiti globoki nastil z veliko slame, lahko pa so ležišča urejena v zaprtem delu, na izpustu pa je svinjam zagotovljeno udobje na kakovostnem zraku in ob naravni osvetlitvi. Posamezni rejci omogočajo svinjam tudi izpust na prostem. Ne glede na namen in velikost reje je potrebno poskrbeti tudi za okolje, tako glede postopkov z izločki, odvajanja tekočin, razvažanja izločkov in zmanjševanja izpustov škodljivih plinov.

Slika 6: Skupinska uhlevitev za odstavljenе in breje svinje

Nabor hlevov za avtohtone pasme je podoben rešitvam pri sodobnih genotipih, prednost pa imajo uhlevitve z nadstandardnimi rešitvami. Pri izboru dajemo prednost rešitvam, ki omogočajo živalim ugodje, nimajo negativnih vplivov na okolje, so všečni okolju in jih nato prilagajamo rejcu. Predstavljene rešitve tudi večji rejci v tujini pogosto gradijo sami, iz naravnih, dostopnih, poceni materialov in dodajo iznajdljivost, da si olajšajo delo.

Pripravila:
prof. dr. Milena Kovač